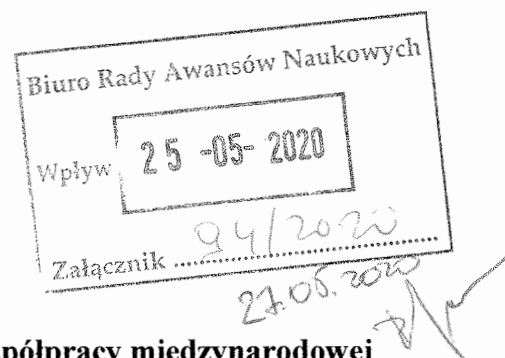

Prof. dr hab. Bazyli Poskrobko
Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku

Recenzja

**dorobku naukowego, dydaktycznego, organizacyjnego i współpracy międzynarodowej
dr inż. Joanny Zarębskiej w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie
nauk społecznych, dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości, prowadzonym w
Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu**

Podstawa formalna

1. Pismo z dnia 3 marca 2020 roku Przewodniczącej Rady Awansów Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu o powołaniu Komisji Habilitacyjnej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w postępowaniu habilitacyjnym dr inż. Joanny Zarębskiej;
2. Artykuł 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2003, Nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami – tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1789) w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 30 sierpnia 2018 r., poz. 1669);
3. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2016, poz. 1586);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. 2011, Nr 196, poz. 1165);
5. Dokumenty dr inż. Joanny Zarębskiej dostarczone przez Przewodniczącą Rady Awansów Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Informacja o Kandydatce

Dr inż. Joanna Zarębska w 1993 roku ukończyła jednolite studia magisterskie na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze uzyskując tytuł magistra inżyniera inżynierii środowiska, specjalność zaopatrzenie w wodę, unieszkodliwianie ścieków i odpadów. W 2004 roku uzyskała tytuł doktora nauk

M. Mulec

ekonomicznych w dyscyplinie towaroznawstwo na Wydziale Towaroznawstwa Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Obroniła rozprawę doktorską pod tytułem *Algorytmy bilansów ekologicznych wybranych opakowań*.

Po ukończeniu studiów podjęła pracę w macierzystej Uczelni. Pracowała na stanowiskach: pracownika inżyniersko-technicznego, asystenta, a od 1.10.2004r. adiunkta. Obecnie jest adiunktem w Katedrze Zarządzania Środowiskiem i Gospodarką Publiczną na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Dr inż. Joanna Zarębska jako główne osiągnięcie naukowe wskazała cykl publikacji pod tytuł *Zagospodarowanie odpadów opakowaniowych w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym – istota, narzędzia, komunikacja środowiskowa*. Cykl ten obejmuje 16 publikacji tematycznych z lat 2007-2019. Tytuł cyklu jest tożsamy z monografią autorską wydaną w 2019 roku przez Oficynę Wydawniczą Uniwersytetu Zielonogórskiego. Ponadto Habilitantka wskazała drugą monografię autorską pod tytułem *Ekologiczne i ekonomiczne aspekty gospodarki odpadami opakowaniowymi w województwie lubuskim*, również wydaną przez tę Oficynę w 2013 roku oraz pięć rozdziałów w monografiach zbiorowych i dziewięć artykułów w czasopismach.

Cechą wspólną tych publikacji jest: (1) problem badawczy – gospodarowanie odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki odpadami opakowaniowymi w warunkach gospodarki o obiegu zamkniętym, (2) badanie i analizowanie uwarunkowań procesu zarządzania wyrobem w jego całym cyklu życia, (3) traktowanie odpadów opakowaniowych jako towarów, (4) interdyscyplinarne i holistyczne ujęcie problemu.

Monografia Habilitantki *Zagospodarowanie odpadów opakowaniowych w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym – istota, narzędzia, komunikacja środowiskowa* jest obszernym studium gospodarki odpadami opakowaniowymi w ujęciu krajowym z odniesieniem do regulacji Unii Europejskiej i porównaniami z wybranymi krajami europejskimi. Autorka docieka: (1) przyczyn opóźnienia we wdrażaniu systemu gospodarki odpadami opakowaniowymi w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym, (2) przyczyn małej skuteczności narzędzi zarządzania środowiskowego, (3) wpływu komunikacji środowiskowej podmiotów odpowiedzialnych za gospodarowanie odpadami na skuteczność funkcjonowania narzędzi zarządzania środowiskowego. Są to poprawnie sformułowane problemy sensu stricto naukowe, słabo rozpoznane nie tylko w Polsce. Habilitantka

przedstawia je na tle toczącej się dyskusji w naukach ekonomicznych o teoretycznych aspektach koncepcji zrównoważonego rozwoju. Rozpoczęła od środowiskowych barier rozwoju, wskazała rolę koncepcji ekonomicznych o wspólnej nazwie ekonomii heterodoksyjnej. Na podkreślenie zasługuje fakt, że Autorka w swojej monografii pokazała, jak wnioski z dyskusji teoretycznych są przenoszone do praktyki zarządzania na wysokich szczeblach decyzyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej. Dopiero na tym tle ukazała realia na poziomie regionalnym, lokalnym i jednostek gospodarczych. Analiza ta pozwoliła sformułować problemy naukowe, które są przedmiotem dalszych badań. Jest to wręcz wzorowe podejście z punktu widzenia metodologii pracy naukowej.

Drugą pozytywną cechą ocenianej monografii jest fakt, że Autorka nie tylko kompetentnie i umiejętnie przedstawia problemy, ale w wielu przypadkach także wyraża swoje stanowisko, a nawet podejmuje szerszą dyskusję naukową. Przykładowo można wskazać takie problemy, jak: ekologiczna efektywność gospodarki odpadami opakowaniowymi, gospodarka o obiegu zamkniętym, czy cykle życia opakowań.

Cenne są wyniki badań Habilitantki na temat komunikacji środowiskowej jako czynnika decydującego o poprawie efektywności gospodarki odpadami opakowaniowymi i jej przejścia do obiegu zamkniętego. Wnioski z tych badań są istotnym osiągnięciem Autorki, moim zdaniem, stanowią one liczący się wkład do nauki o zarządzaniu i jakości.

Oceniana monografia stanowi kompendium wiedzy na takie tematy, jak: (1) przyczyny i uwarunkowania wdrażania gospodarki o obiegu zamkniętym, jako jednego z ważnych, być może podstawowych działań na rzecz przejścia do zrównoważonej gospodarki opartej na wiedzy, (2) tendencji zmian we współczesnym opakowalnictwie, (3) narzędzi zarządzania środowiskowego w gospodarce o obiegu zamkniętym, ze szczególnym uwzględnieniem cyklu życia opakowań.

Praca została napisana poprawnie z merytorycznego, metodologicznego i redakcyjnego punktu widzenia. Monografię dr inż. Joanny Zarębskiej pod tytułem *Zagospodarowanie odpadów opakowaniowych w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym – istota, narzędzia, komunikacja środowiskowa* oceniam jednoznacznie pozytywnie. Moim zdaniem, stanowi ona osiągnięcie naukowe wystarczające do uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Dr inż. Joanna Zarębska do głównego osiągnięcia naukowego zaliczyła jeszcze 15 pozycji, w większości autorskich. Lektura opracowań załączonych do dokumentacji dowodzi

o słuszności takiego podejścia. Pokazują one drogę „zmagania się” Autorki z podjętą problematyką. W tych publikacjach poddała Ona pod osąd środowiska naukowego wyniki swoich dociekań badawczych na takie tematy, jak: problem gospodarki o obiegu zamkniętym, cykl życia produktu i zarządzanie tym cyklem, gospodarka odpadami opakowaniowymi w kontekście zrównoważonego rozwoju, wymogi informowania społeczeństwa o środowisku, a ich realizacja. Rozwinięcie tych tez nastąpiło w rozprawie habilitacyjnej. Monografia dr inż. Joanny Zarębskiej pod tytułem *Ekologiczne i ekonomiczne aspekty gospodarki odpadami opakowaniowymi w województwie lubuskim* (2013) jest raportem z badań własnych, poszerzonym o aspekty teoretyczne. Badanie przeprowadzone w województwie lubuskim w rzeczywistości było badaniem próbnym wobec tego, które zostały zrealizowane na potrzeby rozprawy habilitacyjnej.

Główne osiągnięcie naukowe dr inż. Joanny Zarębskiej oceniam jednoznacznie pozytywnie.

Wykaz prac niewchodzących do głównego osiągnięcia naukowego obejmuje 47 pozycji w tym 12 w języku angielskim. Zostały w nich podjęte głównie następujące problemy:

- Gospodarka odpadami w ogóle i odpadami opakowaniowymi – 10,
- Problemy edukacji ekologicznej – 9,
- Problemy cyklu życia produktu – 9,
- Znormalizowane i zintegrowane systemy zarządzania – 5,
- Problemy ochrony klimatu i bezpieczeństwa ekologicznego – 4,
- Gospodarka o obiegu zamkniętym – 3,

Opracowania Habilitantki w większości były publikowane w wydawnictwach uniwersyteckich. Wiele z nich zostało odnotowane w systemach oceny publikacji naukowych. Ogólnie (łącznie z wymienionymi w głównym osiągnięciu) publikacje dr inż. Joanny Zarębskiej uzyskały następujące notowania;

- Sumaryczny *impact factor* listy JCR – 8,847;
- Liczba cytowani według bazy WoS – 52;
- Index Hirscha według WoS – 4.

Pozostałe publikacje Habilitantki można ocenić jako zadowalające pod względem ilościowym i jakościowym. Ogólnie dorobek publikacyjny dr inż. Joanny Zarębskiej oceniam pozytywnie.

Ocena działalności naukowo-badawczej i współpracy naukowej

Habilitantka aktywnie uczestniczyła w realizacji pięciu projektów naukowo-badawczych. Kierowała projektem własnym Narodowego Centrum Nauki w dyscyplinie naukowej makro- i mikroekonomia pod tytułem *Ocena poziomu efektywności gospodarki odpadami w województwie lubuskim w kontekście rozwoju zrównoważonego. Analiza systemowa z wykorzystaniem techniki LCA i GIS do optymalizacji gospodarki odpadami* (nr N N112 33 9438). Projekt był realizowany w latach 2010-2013. Efektem realizacji tego projektu jest publikacja *Ekologiczne i ekonomiczne aspekty gospodarki odpadami opakowaniowymi w województwie lubuskim* (2013). Habilitantka była głównym koordynatorem projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pod tytułem *Wzrost innowacyjności regionu jako efekt rozwijania i upowszechniania dobrych praktyk w zakresie strategicznego zarządzania środowiskowego w organizacjach województwa lubuskiego*. Projekt był realizowany w latach 2006-2008. Efektem udziału w realizacji tego projektu jest autorski rozdział Habilitantki w monografii zbiorowej. Tytuł rozdziału *Zarządzanie cyklem istnienia wyrobów – dobra praktyka w zakresie wzrostu innowacyjności produktów* (2008, str. 74-100). Uczestniczyła w charakterze wykonawcy w kolejnych w dwóch projektach: (1) „Rozwój i promocja potencjału przemysłu kreatywnego w średniej wielkości miastach Regionu Morza Bałtyckiego”, projekt międzynarodowy, realizowany w latach 2011-2012, (2) „Biznes w nauce, nauka w biznesie – rozwój pracowników firm i jednostek naukowych w województwie lubuskim”, który był realizowany w latach 2014-2015, a efektem jest *Raport oceny cyklu życia – LCA elektrowni Zielona Góra* (2015, stron 58, materiał niepublikowany). Habilitantka opracowała również ekspertyzę pod tytułem *Ocena oddziaływania na środowisko innowacyjnej technologii produkcji* dla P.H.P.U. Transvet Sp. z o.o. w Kaliszu.

Uczestniczyła w realizacji międzynarodowego projektu „Smart Microgrid Technologies for Rural Elektrification in Sarawak”, realizowanym przez uczelnie w Australii i Malezji jako konsultant, ekspert w zakresie oceny oddziaływania na środowisko inteligentnych sieci energetycznych.

Za działalność naukowo-badawczą była trzykrotnie wyróżniona nagrodą Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego (2005, 2014 i 2015).

Habilitantka w 2015 roku odbyła staż w Swinburne University of Technology w Melbourne w ramach projektu „Nowoczesna infrastruktura informatyczna nauki na potrzeby badań i rozwoju inteligentnych sieci energetycznych”. Staż miał na celu wymianę

doświadczeń z pracownikami Energy Management Research Centre. W efekcie tego stażu została zaangażowana jako konsultant, ekspert w realizacji projektu badawczego Australijczyków.

Uczestniczyła w 15 międzynarodowych konferencjach naukowych, w tym w pięciu organizowanych lub współorganizowanych przez uczelnie zagraniczne na Litwie, Słowacji, Szwecji, Austrii i Czechach. Była recenzentem zagranicznym 9 referatów naukowych na dwie konferencje organizowane przez jedną z uczelni tureckich. Na zlecenie wydawnictw krajowych zrecenzowała 3 referaty i 33 artykuły, głównie dla: „Archiwum Gospodarki Odpadami i Ochrony Środowiska”, „Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Zielonogórskiego”, „Zeszytów Naukowych Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk”.

Działalność naukowo-badawczą i współpracę międzynarodową dr inż. Joanny Zarębskiej oceniam umiarkowanie pozytywnie.

Ocena działalności dydaktycznej i popularyzacji nauki

Dr inż. Joanna Zarębska w trakcie ponad dwudziestoletniej pracy w Uniwersytecie Zielonogórskim prowadziła zajęcia (różne formy) z przedmiotów, w głównej mierze związanych z jej zainteresowaniem naukowym, takich jak, towaroznawstwo, zarządzanie rozwojem zrównoważonym, ekonomia środowiska, zarządzanie środowiskowe w przedsiębiorstwie, ekologiczna ocena wyrobów, innowacje ekologiczne w przedsiębiorstwie, ekologii. W latach 2004-2008 prowadziła zajęcia również w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Sulechowie z przedmiotów: podstawy ochrony środowiska oraz gospodarka wodno-ściekowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego.

Habilitantka była promotorem trzydziestu trzech prac dyplomowych na poziomie licencjackim, siedmiu prac inżynierskich oraz recenzentem ponad pięciuset prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich. Od marca 2017 roku jest promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim na Wydziale Zarządzania Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Była też dwukrotnie opiekunem roku studentów (2008-2011 oraz 2015-2017).

Dr inż. Joanna Zarębska prowadziła wykłady w ramach projektów unijnych: (1) projekt „Nowy zawód – nowe możliwości, kompleksowe wsparcie dla pracowników przedsiębiorstw restrukturyzowanych w województwie lubuskim” (2019), wykłady na temat *Powstanie i rozwój międzynarodowej serii norm DIN EN ISO 9000 oraz Istota i struktura*

wymagań normowych, (2) projekt „NOT w służbie innowacji” (2008), wykład na temat *Rewitalizacja jako narzędzie wspomagające rozwój turystyki*.

Oceniając działalność dr inż. Joanny Zarębskiej w zakresie popularyzacji nauki warto odnotować: (1) uczestnictwo w realizacji projektu „Jesteś kreatorem? Zostań ekoinnovatorem”, Realizowanego w latach 2014-2015 przez Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, w efekcie którego opublikowała artykuł pod tytułem *Naturalnie zapakowane* w „Przeglądzie Komunalnym” 2014, nr 9; (2) Publikacja artykułu autorskiego pod tytułem *Recykling odpadów stalowych a wyzwania zrównoważonego rozwoju*, „Kruszywa” 2012, nr 2; (3) Wykład na Festiwalu Nauki w Zielonej Górze w 2006 roku pod tytułem *Jak produkować i wypoczywać, aby nie niszczyć Ziemi – nauka dla środowiska*; (4) Aktywny udział konferencji w dwóch warsztatach studenckich w roku 2006, 2007, 2009; (5) Przeprowadzenie szkolenia dla MŚP z zakresu gospodarki odpadami w świetle nowych uregulowań prawnych UE (2010-2011).

W 2014 roku została uhonorowana Medalem Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania.

Działalność dydaktyczną i popularyzatorską dr inż. Joanny Zarębskiej oceniam pozytywnie.

Ocena działalności organizacyjnej

Habilitantka wykazała się aktywnością w zakresie działalności organizacyjnej. Pełniła funkcje z wyboru i z powołania. Była wybrana na prodziekana do spraw studenckich Wydziału Ekonomii i Zarządzania UZ (kadencja 2005-2008) oraz na członka tego Wydziału w kadencji 2016-2020. Funkcje z powołania to: członek Wydziałowej Komisji Wyborczej WEiZ w latach 2005, 2008, 2015; członek Uczelnianej Rady Jakości Kształcenia od 2016 roku; członek Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia od 2013 roku (dwie kadencje), od 2016 roku Wydziałowy Koordynator do spraw ECTS.

Dr inż. Joanna Zarębska jest członkiem Polskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych (od 2012 roku) oraz członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego od 2013 roku. Była członkiem komitetów organizacyjnych konferencji międzynarodowych i krajowych oraz prowadziła obrady na tych konferencjach w latach 2011, 2014, 2017-2019.

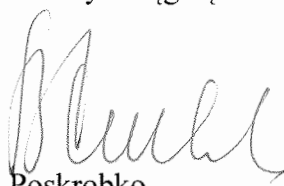
Działalność organizacyjną dr inż. Joanny Zarębskiej oceniam pozytywnie.

Wnioski

1. Dr inż. Joanna Zarębska jest doświadczonym pracownikiem naukowo-dydaktycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego. Nabyła umiejętność samodzielnej pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej w różnych formach i w odniesieniu do różnych odbiorców oraz zdobyła doświadczenie w działalności organizacyjnej w uczelni i w kierowaniu projektami badawczymi.
2. Działalność naukowo-badawczą Habilitantki cechuje poprawność metodologiczna, i rzetelność merytoryczna. Jest znawcą systemów zarządzania gospodarką odpadami w ogóle i odpadami opakowaniowymi w szczególności. Wniosła swój wkład do nauki o zarządzaniu i jakości w zakresie udokumentowanych naukowo uwarunkowań gospodarki odpadami w gospodarce o obiegu zamkniętym, głównie efektów stosowania normy cyklu życia produktu i pozostałych znormalizowanych norm zarządzania oraz świadomości ekologicznej konsumenta. Nie poddała się chorobie punktozy, czyli publikowania dużo byle czego lub tylko tam, gdzie otrzymuje się najwięcej punktów. Cechą charakterystyczną jej publikacji jest ciągłość podjętej problematyki, dogłębne poznanie poszczególnych elementów analizowanego problemu naukowo-badawczego.
3. Jednoznacznie stwierdzam, że dr inż. Joanna Zarębska spełnia warunki do uzyskania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, obecnie w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości, określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 30 sierpnia 2018 r., poz. 1669), a także wskazane w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Białystok 16.05.2020.

Bazyli Poskrobko